

“เจ้าหน้าที่” คือ ?

เจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๔ ได้ให้คำนิยามไว้ความว่า “เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง หรือผู้ปฏิบัติงานประเภทอื่น ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งในฐานะเป็นกรรมการหรือฐานะอื่นใด เพื่อให้การตีความคำดังกล่าวเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย จึงลองมาดูตัวอย่างกันนะ ว่าบุคคลในกรณีใดบ้างที่ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่จะได้รับความคุ้มครองจากพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และกรณีใดบ้างที่ไม่ใช่

 กรณีที่ถือว่าเป็น “เจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อาทิเช่น

- ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ พนักงาน ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ ขององค์กรซึ่งมีสถานภาพเป็นรัฐวิสาหกิจและเป็นรัฐวิสาหกิจที่สร้างขึ้นโดยพระราชบัญญัติ ก็จะถูกถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บุคคลเหล่านี้ก็จะถือว่าเป็น “เจ้าหน้าที่” ที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เช่น ผู้ปฏิบัติหน้าที่ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือของธนาคารออมสิน เป็นต้น

- ผู้ปฏิบัติงานที่เป็นการปฏิบัติงานประจำ มีการบรรจุแต่งตั้ง พิจารณาให้เลื่อนขั้นเงินเดือน ค่าตอบแทนและค่าจ้าง สามารถดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัย มีการเกษียณอายุ ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ บุคคลเหล่านี้ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เช่น พนักงานสถานธนาอนุบาล

- พนักงานลูกจ้างประจำในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีฐานะเป็นราชการส่วนท้องถิ่น ที่ถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐ

- พนักงานของรัฐที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น พนักงานของรัฐในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข

- กรรมการต่าง ๆ ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยระบุตัวบุคคลเป็นการเฉพาะ หรือการแต่งตั้งบุคคลมาเพื่อปฏิบัติงานที่เป็นภารกิจของหน่วยงานของรัฐนั้น ๆ เช่น คณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง

 กรณีที่ไม่ใช่ “ไม่เป็นเจ้าหน้าที่” ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อาทิเช่น

- ลูกจ้างที่หน่วยงานของรัฐ ตกลงทำสัญญาจ้างให้บุคคลนั้นมาทำงานที่จ้างเป็นครั้งคราว เฉพาะงาน โดยไม่ได้เป็นการบรรจุแต่งตั้ง เช่นกรณีจ้างตามกฎหมายว่าด้วยพัสดุ ลูกจ้างดังกล่าวจึงมิใช่เจ้าหน้าที่ตามคำนิยาม

- เอกชนซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา เจ้าหน้าที่ของนิติบุคคล หรือ เจ้าหน้าที่ของ อบต. ที่หน่วยงานของรัฐตามคำนิยาม ได้แต่งตั้งให้ดำเนินงานในหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะเป็นสัญญาจ้างทำของ ตามนัยมาตรา ๔๒๘ แห่งประมวลแพ่งและพาณิชย์ เจ้าหน้าที่ตามสัญญานั้นมิใช่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐนั้นโดยตรง บุคคลดังกล่าวจึงมิใช่เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ แต่อย่างใด

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นถือว่าเป็นเพียงตัวอย่างบางส่วนเท่านั้น ซึ่งหวังว่าตัวอย่างนี้น่าจะเป็นประโยชน์ที่จะทำให้เข้าใจหลักการของกฎหมาย และสามารถตีความว่าเจ้าหน้าที่ที่จะได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ คือผู้ใดบ้างได้ง่ายยิ่งขึ้น